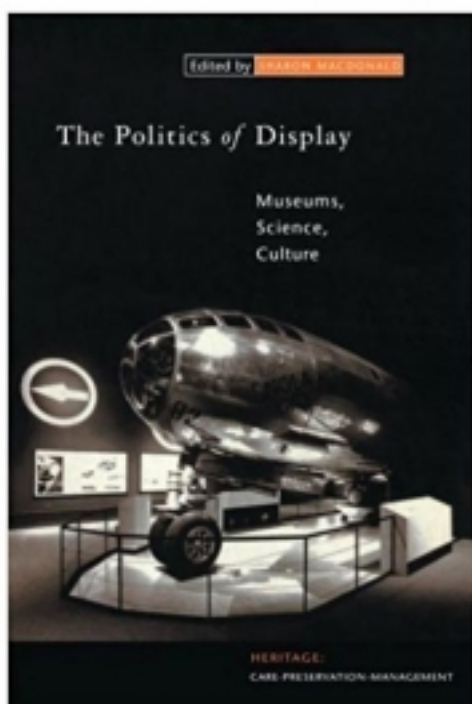

Són objectius els museus de ciència? Reflexions sobre política, poder i coneixement

Published by [Interacció](#) [1] on 05/10/2017 - 16:53 | Last modification: 05/02/2026 - 15:18

Els museus són part de la societat, la cultura i la política, i com a tals esdevenen **escenaris d'interacció i conflicte** entre aquests àmbits. A més, són organismes que defineixen el coneixement per a la ciutadania, i també **legitimen relats sobre ciutadania, nacionalisme, raça, revolució i modernitat**. És per això que les anàlisis teòriques sobre **l'autoria i les tècniques curatorials de les exposicions han de ser objecte d'una revisió profunda** que estableixi diverses línies d'aproximació enteses en cada context de producció i recepció.

Si parlem de ciència, hem de tenir en compte que especialment **des dels anys 60 als museus i centres científics** —que inclouen ciència, tecnologia, indústria, història natural, geologia, antropologia o medicina— **s'ha viscut un intens debat sobre l'estatus epistemològic** d'aquesta disciplina, el qual debatrem a Interacció 17 en l'àmbit de la divulgació i la construcció de la ciutat. **L'ús de noves tecnologies i experiments interactius** amb els visitants no només ha alterat els espais expositius, sinó que **ha propiciat la redefinició del concepte de museu mateix**, en la mesura que, igual que la cultura humanística, **la ciència s'ha anat pensant com a procés transformador i no com a principi absolut** deslligat del seu entorn.

Aquesta **percepció dinàmica**, doncs, s'ha forjat paral·lelament a la imatge dels **museus com a espais canviants** per a la producció de coneixement científic i tecnològic **que cal abordar des de la perspectiva de la crítica cultural**. En aquest sentit, [Tony Bennett](#) [2] (Griffith University, Austràlia) apunta al capítol «Speaking to the eyes» del llibre «[The Politics of Display. Museums, Science, Culture](#) [3]», que **les transformacions quant a la llegibilitat de les exposicions de ciència** del segle XIX per part d'un públic cada vegada més autònom **s'han de contemplar com a reptes curatorials** per mantenir l'ordre social establert i també com a principis discursius dels nous governs liberals de l'època **que desmentirien la neutralitat** [4] **que sovint s'ha adjudicat a l'àmbit científic**.

Els museus no tan sols exhibeixen ciència, tal com assenyala [Sharon Macdonald](#) [5] (York University, Regne Unit) en el mateix llibre, sinó que **associen unes pràctiques i objectes determinats al món científic i a l'esfera de coneixement que el públic ha d'adquirir**. Així mateix, alguns museus són centres de recerca que han format col·leccions gràcies al desenvolupament de certes disciplines, per la qual cosa **contribueixen activament a la constitució del coneixement científic i a les nocions de «veritat» i «objectivitat»**. Per tant, les anàlisis sobre aquests conceptes s'haurien de formular tenint en compte la **interrelació entre política, poder i coneixement** que han defensat pensadors com Foucault, i algunes **pràctiques recomanables en els museus** serien la **menció específica de l'autoria** de les exposicions, la **presentació de perspectives diferents**, la **participació en conflictes de l'actualitat** i la inclusió d'**espais de reflexió** que aixequin ponts entre les aproximacions culturals i científiques.

Una de les exposicions més controvertides pel que fa a aquestes qüestions ha estat «[Science in American Life](#) [6]», inaugurada el 1994 al [National Museum of American History](#) [7] de la Smithsonian Institution de Washington. [Thomas F. Gieryn](#) [8] (Indiana University, els EUA), que va formar part de la seva junta d'assessors, en parla al capítol «Balancing acts: science, Enola Gay and History Wars at the Smithsonian»: **l'espai que en un principi havia d'allotjar el bombarder Enola Gay**, que el 6 d'agost de 1945 va llançar la bomba atòmica Little Boy sobre la ciutat japonesa d'Hiroshima, **mai va ser construït, i la ciutadania va perdre una oportunitat de reflexionar sobre la 2a Guerra Mundial i la Guerra Freda**.

«[Exploring science in museums](#) [9]» és un altre llibre que també planteja debats pel que fa als reptes dels museus de ciència, i a la mencionada «Science in American Life», tot i que en un sentit diferent. [Arthur Molella](#) [10] i [Carlene Stephens](#) [11], curadors de l'exposició, **afirmen que les guerres culturals han esdevingut les guerres dels museus**. Van escollir representar episodis que exemplifiquessin les **interaccions entre ciència i societat**, excloent una presentació descontextualitzada de fites tecnològiques, i van quedar sorpresos de la quantitat de **bagatge ideològic i emocional** que comporten aquests tipus de decisions. Amb tot, afirmen que aquest és el

camí a seguir per a qualsevol curador: tenir en compte múltiples punts de vista i tipus de públic.

Precisament aquest darrer punt és el focus d'interès de [Nina Simon](#) [12] (Santa Cruz Museum of Art & History), autora de «[The art of relevance](#) [13]», un llibre que **explora les estratègies que pot adoptar un museu de ciència a l'hora d'acostar-se als seus visitants**. La Science Gallery Dublin i el London Science Museum són algunes de les institucions que ressenya i en destaca la **capacitat d'adaptar les propostes i els espais expositius al públic al qual es dirigeix, afavorint la participació i la interacció** per satisfer les seves demandes i crear valor junts.

En suma, podem concloure que **la construcció de coneixement** i les seves implicacions en la societat **és un dels grans debats contemporanis que la ciència i els museus tenen el repte d'abordar** avui dia, així com la ciutadania que participa de manera crítica i activa en els seus projectes. Curadors i públic han de tenir present que **la cultura científica s'ha d'entendre en el seu context social, polític i econòmic**, i que **el seu caràcter dinàmic i controvertit s'ha de reflectir en els espais que l'acull**, propiciant la reflexió oberta i compartida de tothom.

Podeu consultar aquest [llibre](#) [9] al [Centre d'Informació i Documentació](#) [14]

[Inicieu sessió](#) [15]o [registreu-vos](#) [16] per a enviar comentaris

Tags: valor públic de la cultura

Tags: equipaments culturals

Tags: cultura digital

- [17]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/CIDOC/blogs/2017/museus-ciencia>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

- [2] http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?idx=kw&q=tony%20bennett&sort_by=pubdate_dsc&limit=au:Bennett,%20Tony
- [3] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=45780>
- [4] <https://www.facebook.com/interaccio/posts/786951424809226>
- [5] http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?idx=kw&q=sharon%20macdonald&sort_by=pubdate_dsc&limit=au:Macdonald,%20Sharon,
- [6] <https://www.si.edu/Exhibitions/Science-in-American-Life-164>
- [7] <http://americanhistory.si.edu/>
- [8] http://www.indiana.edu/~soc/bios/Thomas_Gieryn.html
- [9] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=45802>
- [10] <http://americanhistory.si.edu/profile/464>
- [11] <http://americanhistory.si.edu/profile/512>
- [12] http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?idx=kw&q=simon&sort_by=pubdate_dsc&limit=au:Simon,%20Nina
- [13] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=45525>
- [14] <http://www.diba.cat/web/cerc/cidoc>
- [15] <http://interaccio.diba.cat/>
- [16] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>
- [17] <https://interaccio.diba.cat/node/7225>